

Lägesrapport om genomförandet av strategiska planen 2023–2027

Syfte med rapporteringen till övervakningskommittén

Övervakningskommittén (ÖK) ska granska programmets genomförande och framstegen när det gäller att uppnå dess mål. Lägesrapporten ger möjlighet för ledamöterna i ÖK att följa programmets genomförande hittills.

Förväntningar på ledamöterna i övervakningskommittén

Ledamöterna i ÖK förväntas ta del av innehållet i lägesrapporten för att få kännedom om programmets genomförande hittills och för att kunna bidra med förslag på vilka eventuella åtgärder som kan behöva vidtas för att uppnå måluppfyllelse. På mötet kommer underlaget att presenteras i korthet. Efter mötet förväntas ledamöterna återföra relevant kunskap till sina respektive organisationer.

Ledamöterna i ÖK kan efterfråga ytterligare underlag som behövs för att kunna följa programmets genomförande.

Bakgrund

Jordbruksverket har tagit fram en lägesrapport för genomförandet av strategiska planen, som bland annat visar besluts- och utbetalningsläget. Avsikten med lägesrapporten är att skapa en ögonblicksbild över genomförandet. Ambitionen är att lägesrapporten ska vara lättöverskådlig och möjlig att förstå även för den som inte aktivt arbetar med planen.

Innehåll

Lägesrapport om genomförandet av strategiska planen 2023–2027	1
1 Nyttjande av budget.....	4
1.1 Areal och djurbaserade ersättningar	5
1.2 Sektorstöd till biodling och producentorganisationer för frukt och grönt 5	
1.3 Projekt och investeringsstöd	5
1.4 Nyttjande av EU-kuvert i pelare 2	7
1.5 Nyttjande av EU-kuvert i pelare 1	7
2 Resultatindikatorer	8
2.1 Prestationsöversyn.....	8
2.2 Genomgång av måluppfyllelsen.....	8
2.2.1 Areal- och djurbaserade ersättningar	9
2.2.2 Projekt och investeringsstöd	10
3 Handläggningstider strategisk plan	14
3.1 Handläggningsläget för areal- och djurbaserade stöd och ersättningar.....	14
3.2 Handläggningstider för projekt- och investeringsstöd	14
Bilaga 1 Budgetutnyttjandet av strategiska planen 2023–2027. Data per 1 maj 2025.....	16
Bilaga 2 Resultatindikatorer som ingår i prestationsöversynen för Sveriges strategiska plan.....	18
Bilaga 3 Sammanställning över vilka stöd och ersättningar som ingår i de olika resultatindikatorerna för prestationsöversynen	19
Bilaga 4 Sammanställning över vilka stöd och ersättningar som ingår i de resterande resultatindikatorerna, POI.....	20
Bilaga 5 Uppföljning av resterande resultatindikatorer för POI	21
Bilaga 6 Areal- och djurbaserade ersättningar	22
Översikt – ansökta uppgifter jämfört med planerat målvärde	22
Stöd och ersättningar för ansökta uppgifter i förhållande till målvärden 24	
Gårdsstöd	24
Omfördelningsstöd.....	24
Stöd till unga jordbrukare	25
Ersättning för blommande åker och fältkant.....	25
Ersättning för precisionsjordbruk planering	25

Finansieras av
Europeiska unionen

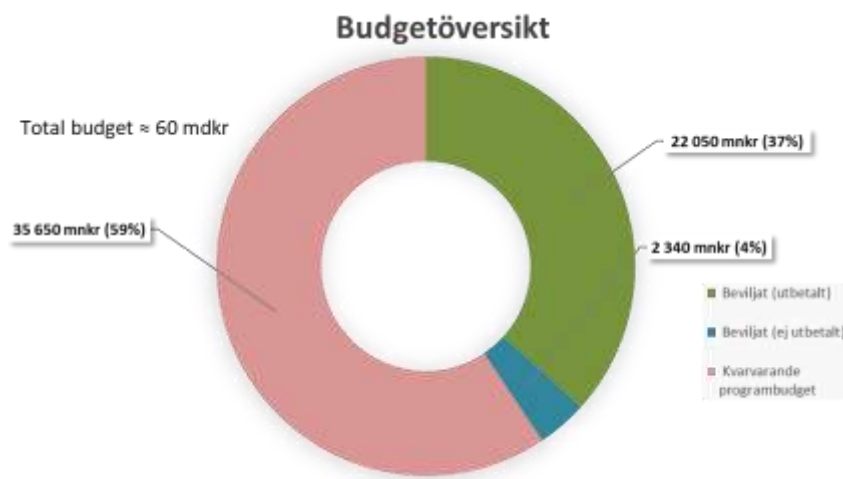
Nötkreatursstöd	26
Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	26
Ersättning för fäbodan	28
Djurvälfärdsersättning för får, mjölkkor respektive sugor	29
Ersättning för hotade husdjursraser	30
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	31
Kompensationsstöd	32
Ersättning för ekologisk produktion	33
Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	34
Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner	35

Finansieras av
Europeiska unionen

1 Nyttjande av budget

Budgetutnyttjandet mäts utifrån hur stor andel av budgeten som är beviljad och utbetald baserat på budgeten efter planändring 3 som godkändes av EU Kommissionen den 8 november 2024. Budgeten för strategisk plan för GJP är totalt cirka 60 046 miljoner kronor. Cirka 24 390 miljoner kronor har beviljats per 1 maj 2025, vilket motsvarar 41 procent av den totala programbudgeten. Faktiskt utbetalt stöd uppgår till 22 050 miljoner kronor, vilket motsvarar 37 procent av total programbudget (figur 1 och bilaga 1).

Figur 1 Budgetutnyttjande totalt för hela programperioden

Parallellt med den strategiska planen görs fortsatt utbetalningar inom landsbygdsprogrammet fram till och med slutet av 2025. För vissa åtgärder inom landsbygdsprogrammet har det även fattats beslut om stöd fram till mars 2025. De två parallella programperioderna har påverkat genomförandet av den strategiska planen genom att handläggning av både landsbygdsprogrammet och den strategiska planen skett samtidigt i större omfattning än vid tidigare programövergångar.

Av de förslag till ändringar som ingår i ändring 4 av den strategiska planen har endast en liten del tagits med i den här rapporten eftersom ändringarna inte är godkända av EU-kommissionen än. I ändringsförslaget finns många justeringar som kommer att påverka måluppfyllelsen positivt om de genomförs. De beslutade ändringarna kommer inte att få genomslag för räkenskapsår 2025 eftersom de börjar gälla först den 16 oktober 2025. Däremot ökar de chansen att nå målen under åren därefter.

Förstärkningen av budget med 646 miljoner kronor genom ändringen av valutakursen i programmet samt förstärkningen med 100 miljoner kronor som en särskild satsning på investeringsstödet för konkurrenskraft kommer också påverka stöden i den strategiska planen. Den ökade budgeten tillsammans med nedjusterade målvärden kommer ge större möjligheter att nå målen.

Finansieras av
Europeiska unionen

1.1 Areal och djurbaserade ersättningar

Prognosen för **areal- och djurbaserade ersättningar** för stödår 2025 är att det blir ett budgeterat överskott på cirka 60 miljoner kronor. I prognosen för nyttjande av programbudgeten har vi utgått från de höjda ersättningsnivåerna och budgetomfördelningar som finns med i den kommande planändringen. Den största skillnaden mellan prognos och budget i faktiska belopp är inom djurvälståndersättningen till sugor, för 2025 är överskottet cirka 17 miljoner kronor. Tidigare har överskottet främst funnits inom ersättningen för skötsel av betesmarker och slåtterängar men i kommande planändring justeras detta. Outnyttjad budget i pelare 2 kan flyttas och användas under kommande år.

I pelare 1 fanns det drygt 100 miljoner kronor kvar för direktstöden inom garantifonden från stödår 2024. Jordbruksverket har gjort en tilläggsutbetalning av dessa medel till stödet till unga. I pelare 1 har även från stödår 2025 tillkommit en ny ersättning för blommande åker och fältkant.

Mer information om denna och andra stöd återfinns i bilaga 6.

1.2 Sektorstöd till biodling och producentorganisationer för frukt och grönt

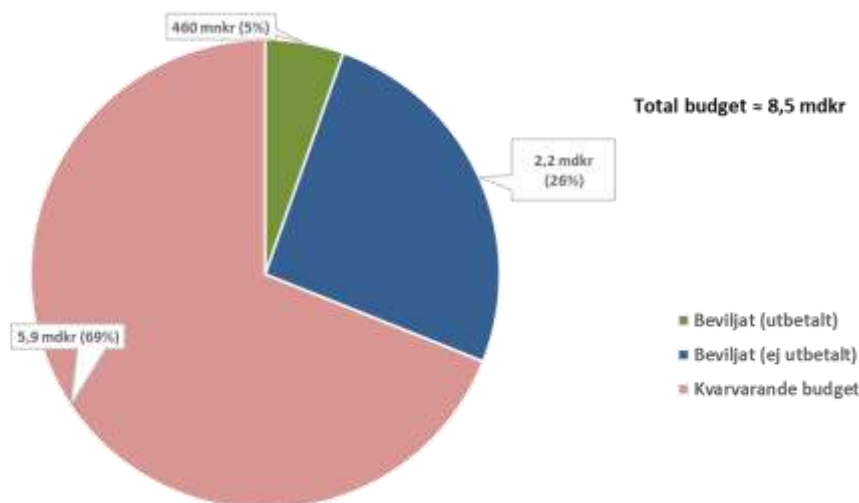
Det har beviljats cirka 142,9 miljoner kronor inom sektorstöden (37 procent av programbudgeten för dessa åtgärder), varav drygt 118,2 miljoner kronor avser stöd till producentorganisationer för frukt och grönt. Det har betalats ut cirka 18,4 miljoner kronor inom stöd till biodlingssektorn (5 procent av programbudgeten). Det har inte gjorts några utbetalningar till producentorganisationer (PO) ännu, dessa kommer att göras i september.

Stöd till biodling har en ettårig budget och beviljas för projekt per kalenderår. Vi kan konstatera att vi har beviljat och betalat ut för ett tillräckligt antal projekt för att uppnå planerat utfall för det innevarande räkenskapsåret. Det finns också ett tillräckligt antal projekt för verksamhetsåret 2025 för att uppnå planerat utfall för nästa räkenskapsår.

1.3 Projekt och investeringsstöd

För projekt- och investeringsstöden har cirka 2 640 miljoner kronor beviljats (31 procent av programbudgeten för dessa åtgärder) och faktiskt utbetalt belopp uppgår till 460 miljoner kronor (5 procent av programbudgeten), se figur 2.

Budgetöversikt projekt- och investeringsstöd, inkl. Leader

Figur 2 Budgetöversikt per 1 maj 2025

Inkomna ansökningar motsvarar 50 procent av den kvarvarande budgeten (exkl. TA) för projekt- och investeringsstöd, men alla dessa ansökningar kommer inte att beviljas.

För åtgärderna startstöd, innovationsstöd inom EIP-Agri, stöd till kompetensutveckling, stöd till Leader, stöd till lantrasföreningar, stöd till samarbete och investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder är söktrycket högt för räkenskapsår 2025 i förhållande till kvarvarande medel. Däremot har vissa stöd såsom investeringsstöden för bevattningsdammar, investeringsstöd för diversifiering, förädlingsstödet, täckdikning med kalkfilter och vissa delar inom investeringsstöd för ökad konkurrenskraft ett lägre söktryck.

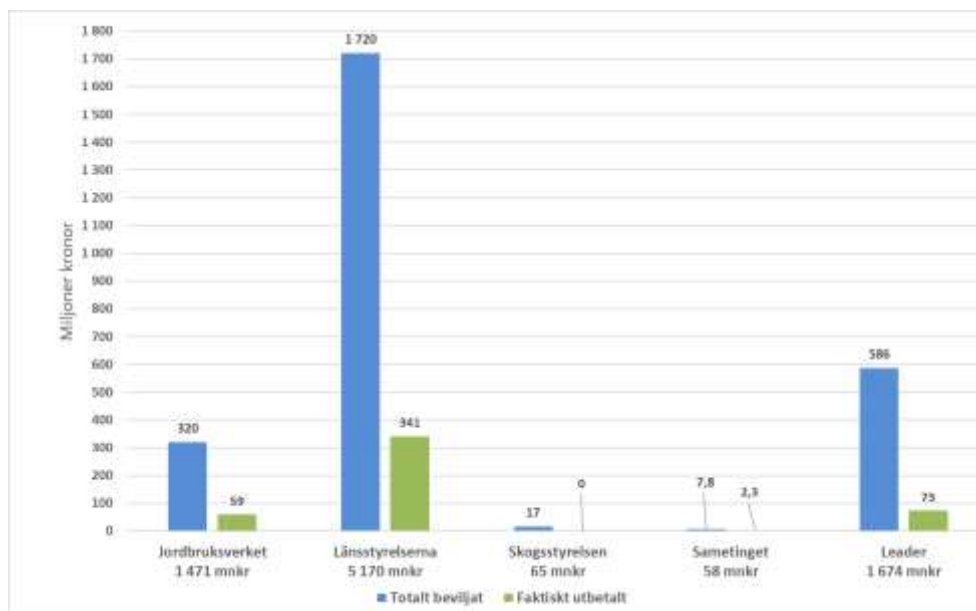
Beviljade projekt- och investeringsstöd ligger till stor del under plan och de faktiska utbetalningarna ännu lägre för i princip alla stöd. Orsakerna till detta är flera. I vissa fall är söktrycket lågt, i andra fall är söktrycket högt men det har inte omsatts till beslut och därmed inte heller till beslut om utbetalningar i tillräcklig omfattning.

Jordbruksverket arbetar med att effektivisera helheten i stödhanteringen men även resursförstärkning. Länsstyrelserna arbetar också med olika åtgärder för att effektivisera handläggningen. Några exempel är erfarenhetsutbyte och seminarier för att hitta god praxis samt erfarenhetsutbyte mellan myndigheter inom exempelvis rimlighetsbedömningar. För ökad samsyn i ärendehandläggningen och tydligare kommunikation mellan länsstyrelserna och Jordbruksverket genomförs aktiviteter, till exempel kunskaps- och erfarenhetsutbyten mellan handläggare respektive kontrollanter.

Finansieras av
Europeiska unionen

För att få en mer komplett bild över budgetutnyttjande för den strategiska planen redovisar vi även **läget per handläggande myndighet**. Figur 3 visar hur stor andel av budgeten som har beviljats och betalats ut till per 1 maj 2025. Andelen har ökat jämfört med förra redovisningen men som nämns ovan ligger det lägre än vad som planerats.

Figur 3 Uppföljning av budgetutnyttjande för projekt- och investeringsstöd, samt sektorsstöd uppdelat per handläggande myndighet (exklusive tekniskt stöd), miljoner kronor.

1.4 Nyttjande av EU-kuvert i pelare 2

EU-kuvertet i pelare 2 för hela perioden är drygt 1,059 miljarder euro. Stöd och ersättningar i pelare 2 finansieras både av EU och av Sverige. I planändring 4 höjs växelkursen till 10,50 kronor per euro, vilket kommer att innebära att en större del av EU-finansieringen kan hämtas hem framöver.

1.5 Nyttjande av EU-kuvert i pelare 1

EU-kuvertet i pelare 1 för 2024 är drygt 686,4 miljoner euro, det så kallade takbeloppet. Varje år beräknas och beslutas enhetsbeloppen (ersättningsnivån) för direktstöden för kommande års ansökningar. Intervallen för enhetsbeloppen är fastställda i den strategiska planen och kan variera år från år. I den strategiska planen finns också mål som måste nås gällande hur takbeloppet fördelas mellan ersättningarna. För räkenskapsår 2024 har nästan hela EU-kuvertet (ca 99,8%) nyttjats.

2 Resultatindikatorer

Indikatorerna mäter hur målen för programmet uppfylls. Det finns utfalls- och resultatindikatorer. Till stor del sammanfaller utfalls- och resultatindikatorer. Sverige gör en årlig rapportering av resultatindikatorer till EU. Ett stöd kan bidra till måluppfyllelsen för flera resultatindikatorer och flera stöd kan bidra till samma resultatindikator.

Analyserna om indikatorer följer Jordbruksverkets målstyrningsprocess som utförs flera gånger per år och involverar berörda myndigheter. Dialog och analys förs angående genomförandet där problem identifieras och åtgärder föreslås och vidtas vid relevant tidpunkt.

2.1 Prestationsöversyn

Under perioden 2023–2027 granskar EU hur väl medlemsländerna nått resultatindikatorerna i en så kallad prestationsöversyn. Prestationsöversynen görs för räkenskapsåren 2024 och 2026. I översynen ingår 16 av resultatindikatorerna, fem av dem har en koppling till projekt- och investeringsstöden. För 2024 ska vi ha nått minst 65 % av målet och för 2026 ska vi ha nått 75 %.

Kommissionen ska under 2026 se över den information som rapporterats i prestationsrapporten för räkenskapsåret 2025. Om värdet på en eller flera resultatindikatorer visar att vi inte uppnår 65 procent får kommissionen uppmana oss att vidta korrigerande åtgärder.

Måluppfyllelsen mäts efter planändring 3 som godkändes av EU Kommissionen den 8 november 2024. I bilagorna 3–5 finns en sammanställning över vilka stöd som ingår i de olika resultatindikatorerna bland annat för prestationsöversynen (PR).

I lägesrapporten kommenterar vi enbart resultatindikatorer som ingår i prestationsöversynen eftersom avvikelserna för dessa indikatorer granskas särskilt av kommissionen. Om vi underpresterar gentemot delmålen kan kommissionen begära en handlingsplan med åtgärder för att komma tillrätta med situationen. Om handlingsplanen inte genomförs kan kommissionen besluta att hålla inne utbetalningarna för berörda stöd och ersättningar. Som ett sista steg kan kommissionen, efter tolv månader, slutligt minska det innehållna beloppet.

2.2 Genomgång av måluppfyllelsen

- Fyra av fem resultatindikatorer för projekt- och investeringsstöd, som ingår i prestationsöversynen, kommer enligt bedömningen att nås för räkenskapsår 2025. Däremot kommer en resultatindikator inte nås för räkenskapsår 2025.
- För areal- och djurbaserade stöd och ersättningar kommer delmålen att nås för räkenskapsår 2025 för de resultatindikatorer som ingår i prestationsöversynen.

Finansieras av
Europeiska unionen

Däremot finns det risk att delmålet inte kommer att nås för fyra resultatindikatorer för räkenskapsår 2026.

2.2.1 Areal- och djurbaserade ersättningar

Samtliga delmål för **areal- och djurbaserade** stöd och ersättningar kommer att **uppnås** för räkenskapsår 2025 som är baserad på ansökta uppgifter från stödår 2024 (figur 4).

Figur 4 Prognos för måluppfyllelsen för räkenskapsår 2025. Resultatindikatorer kopplade till jordbrukarstöden som ingår i prestationsöversynen, anges i procent.

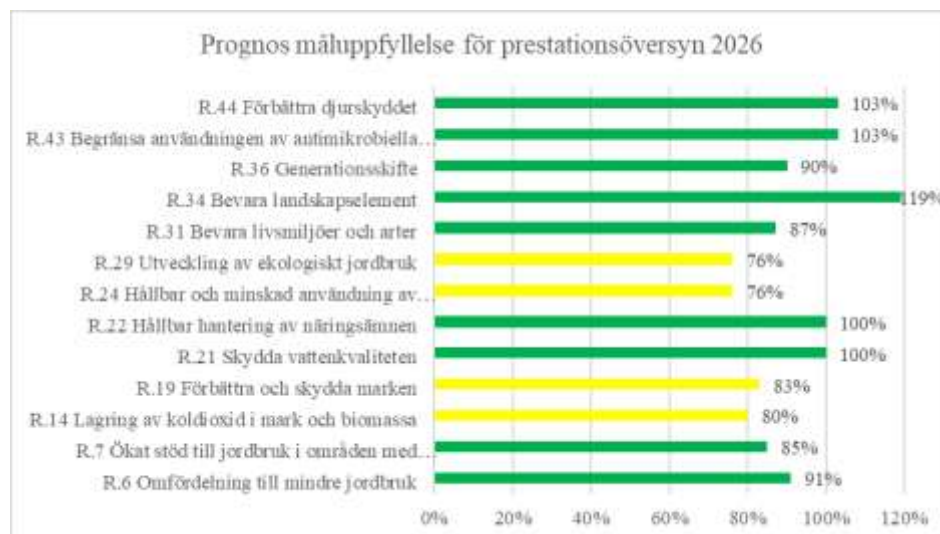
Det är ansökningarna som har gjorts även stödår 2025 som kommer att betalas ut under räkenskapsår 2026 och som därmed avgör om vi kommer att uppfylla prestationsöversynen 2026. För räkenskapsåret 2026¹ ska värdena för resultatindikatorerna i prestationsöversynen motsvara minst 75 procent av delmålet för räkenskapsår 2026.

I figur 5 nedan framgår hur de ansökta uppgifterna för 2025 förhåller sig till delmålet 2026. Om vi utgår från ansökningarna för stödår 2025 är bedömningen att det finns en risk att delmålet (75 procent) inte kommer att nås för resultatindikatorer R.24 *Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel* och R.29 *Utveckling av ekologiskt jordbruk*, vilka båda är kopplade till ersättning för ekologisk produktion.

Indikatorn R.14 *Lagring av koldioxid i mark och biomassa* som förutom ersättning för ekologisk produktion också är kopplad till ersättning för fånggröda och mellangröda ligger något över delmålet, men vi har tidigare år sett att stora arealer har dragits tillbaka från ansökan vad gäller de två sistnämnda ersättningarna, varför det även för denna resultatindikator finns en risk att delmålet inte nås. Detsamma

¹16 oktober 2025–15 oktober 2026

gäller indikatorn R.19 *Förbättra och skydda marken* som är kopplade till samma ersättningar som R.14 samt ersättning för vårbearbetning.

Figur 5 Prognos för måluppfyllelsen för resultatindikatorer kopplade till jordbrukarstöden som ingår i prestationsöversynen för räkenskapsår 2026, anges i procent.

Eftersom målvärdet för ersättning för ekologisk produktion föreslås sänkas från och med nästa stödår i planändring 4, är bedömningen att delmålet då skulle nås. Vi bedömer därför att kommissionen inte kommer att begära en handlingsplan och att inga mer åtgärder behöver vidtas.

2.2.2 Projekt och investeringstöd

För stöd till kompetensutveckling (bidrar till indikatorn R.1 *Förbättrad prestation genom kunskap och innovation*) och stöd till Leader (bidrar till indikatorn R.41 *Invånare med förbättrad service*) har vi fattat tillräckligt många beslut om stöd för att nå delmålet för räkenskapsår 2025. Det finns således goda förutsättningar att nå delmålet för räkenskapsår 2025 förutsatt att det kommer tillräckligt med ansökningar om utbetalning och dessa betalas ut under räkenskapsåret (tabell 1).

Tabell 1 Uppföljning av resultatindikatorer som ingår i prestationsöversynen.

Resultat-indikator	Indikator namn	Stöd som ingår	Indikator enhet	Delmål 2025	Faktiskt resultat räkenskapsår 2025 per 1 april 2025	Måluppfyllelse 2025 per 1 april 2025, %	Prognos för resultatindikatorer för 2025
R.1	Förbättrad prestation genom kunskap och innovation	Kompetensutveckling, samarbete och EIP	Antal personer	12 670	6 944	55%	Uppnås
R.9	Modernisering av jordbruksföretag	Ökad konkurrenskraft, bevattningsdammar och PO	Antal unika stödmottagare	1 916	314	16%	Uppnås inte
R.10	Bättre organiserade leveranskedjor	PO stöd	Antal unika stödmottagare	180	150 ²	83%	Uppnås
R.36	Generationsskiften	Stöd till unga och startstöd	Antal unika stödmottagare	1 730	1 625	94%	Uppnås
R.41	Invånare med förbättrad service	Leader	Andelen som får förbättrad service ³	313 862	133 823	43%	Uppnås

² Inga utbetalningar än. Siffran baseras på beviljade ärenden.

³ I rapporteringen till EU anger vi andel i förhållande till kontextindikator och inte antal.

Finansieras av
Europeiska unionen

För investeringsstöd för bevattningsdammar samt täckdikning och energiskog inom investeringsstöd för ökad konkurrenskraft (bidrar till indikatorn *R.9 Modernisering av jordbruk*) har det inte kommit in tillräckligt med ansökningar om stöd som sedan kan leda till utbetalningar. Dessutom har vi missbedömt intresset för täckdikning vilket har gjort att målvärdena är för högt satta.

R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation

För indikatorn *R.1 Förbättrad prestation genom kunskap och innovation* ska främst stöd till kompetensutveckling bidra till målet. Delmålet för 2025 är satt till 12 670 personer. Delmålet är uppfyllt till 55 procent per den 1 april 2025 för räkenskapsår 2025. Förväntat resultat som är baserat på beviljade ärenden om stöd är satt till 31 510 personer. I inkomna utbetalningsansökningar finns omkring 2 400 deltagare.

Jordbruksverket har haft en dialog med länsstyrelsen kring deras möjligheter att hinna fatta beslut inom kompetensutveckling. Länsstyrelserna uppskattar att utöver de ansökningar om utbetalning som redan är inskickade kommer det att komma in ansökningar från ytterligare 34 projekt innan den 30 juni. Länsstyrelserna har förhoppningar om att de flesta av dessa nya ansökningar kommer att kunna beslutas innan den 15 oktober. Jordbruksverket bedömer att vi kan uppnå delmålen för räkenskapsåren 2025 och 2026 om dessa utbetalningar genomförs.

R.9 Modernisering av jordbruk

Indikatorn *R.9 Modernisering av jordbruk* är kopplad till investeringsstöd för ökad konkurrenskraft, investeringsstöd för bevattningsdammar och stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker. Investeringsstödet för ökad konkurrenskraft ska bidra allra mest till målet för indikatorn. Målvärdet är satt till 1 916 unika stödmottagare för räkenskapsår 2025. Vi bedömer att målet inte kommer att uppnås.

I beviljade ärenden om stöd finns 1 214 unika stödmottagare men majoriteten av dessa kommer sannolikt inte hinna få någon utbetalning före den 15 oktober 2025. Per den 1 april har det genomförts 314 utbetalningar till unika stödmottagare.

Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft är det stöd som till största delen (cirka 98 procent) bidrar till indikatorn R.9. Vi har därför koncentrerat insatser för att öka måluppfyllelsen för R.9 till investeringsstöd för ökad konkurrenskraft. Inom stödet står täckdikning för nästan hälften av målvärdet.

Orsakerna till att måluppfyllelsen är låg är många till exempel att det finns en brist på entreprenörer som kan göra täckdikningen, att jordbrukarna utifrån det allmänna ekonomiska läget väntar med investeringar, samt att målvärdet för täckdikning är för högt satta.

Med anledning av ändrade förutsättningar i omvärlden som lett till högre kostnader för investeringar och en försiktighet när det gäller att genomföra investeringar har vi inte nått målen i den omfattning som förväntats. Den svaga konjunkturutvecklingen och den finansiella oron har också påverkat marknaderna.

Finansieras av
Europeiska unionen

Högre räntor har lett till sämre lönsamhet för jordbrukarna. Priserna har stabiliserat efter 2023 på en avsevärd högre nivå än innan den turbulenta ökningen under 2022–2023. Omvärldsförändringarna har särskilt påverkat investeringsviljan i de nordligaste delarna av landet. Jordbruksverket har därför påbörjat en utredning för att se vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att höja investeringsviljan. Detta kan leda till behov av ytterligare ändringar av den strategiska planen än vad som beskrivs nedan.

Vi har genomfört och kommer att genomföra flera åtgärder för att öka antalet investeringar i täckdikning. Åtgärderna är bland annat att:

- Urvalskriterierna har förenklats och att det finns tydligare sökvägar i ansökningssystemet.
- Vi har genomfört ytterligare en utbildning/informationsträff med handläggare om den nya urvalsmallen som är anpassad efter de nya urvalskriterierna.
- Från och med den 1 januari är det också tillåtet att handlägga ansökningar inom täckdikning löpande i stället för genom beslutsomgångar vilket ska underlätta för den sökande.
- Vi har tagit fram en referenskostnad för täckdikning som ska förenkla både för den sökande och för administrationen.
- Vi har avsatt en särskild öronmärkt budget för täckdikning. ()
- Budgeten för investeringsstöd för ökad konkurrenskraft har i planändring 4 höjts för att möjliggöra fler investeringar och kompensera för ökade kostnader på grund av ett högre kostnadsläge.
- I planändring 4 föreslås en höjning av stödtaket för täckdikning.
- Uppmanat länsstyrelserna att lägga stor andel av budgeten i beslutsomgångarna nu.
- Marknadsföring av stödet för att öka antalet ansökningar.

I pågående förslag till planändring 4 av den strategiska planen finns justeringar som, om de godkänns, kommer att förbättra måluppfyllelsen. Ändringarna kommer inte att ha genomslag för räkenskapsår 2025 utan ökar chansen att nå målen under åren därefter. Om förändringarna som påverkar R.9 genomförs kommer förutsättningarna för att nå delmålet för räkenskapsår 2026 att förbättras betydligt.

R.10 Bättre organiserade leveranskedjor

För indikatorn *R.10 Bättre organiserade leveranskedjor* är det enbart stöd till **producentorganisationer** som bidrar till indikatorn. Målet för resultatindikator R.10 är satt till 180 antal unika stödmottagare för räkenskapsår 2025 och baserat på

beviljade ärenden kommer utbetalningar att ge ett resultat på omkring 150 unika stödmottagare.

Anledningen till att vi inte når upp till de planerade 180 stödmottagarna beror i huvudsak på att en producentorganisation, har haft problem de sista åren med att få bra priser för produkterna vilket har lett till att medlemmarna har beslutat att föreningen ska slås ihop med en annan större producentorganisation under 2025.

Värdet av den marknadsförda produktionen och prognostiserat stöd för den förstnämnda organisationens medlemmar efter samgåendet beräknas hamna något lägre än prognosen eftersom cirka 15 av 40 medlemmar inte följde med. De flesta av dessa var dock äldre medlemmar med liten produktion.

År 2025 har ytterligare en producentorganisation blivit erkänd med aktivt verksamhetsprogram, men det kommer påverka resultatet först från räkenskapsår 2026.

R.36 Generationskifte

Startstöd och stöd till unga, som bidrar till indikatorn *R.36 Generationskifte*, är redan uppfylld för räkenskapsår 2025. Stöd till unga är välsökt och utbetalningstakten ligger i fas med satta målvärden.

R.41 Invånare med förbättrad service

För indikatorn *R.41 Invånare med förbättrad service*, har vi hittills bara uppnått 43 procent av delmålet för räkenskapsår 2025 (målet är 313 862 invånare). Vi behöver uppnå 65 procent av delmålet (204 010 invånare). I dagsläget ligger det uppfyllda målvärdet på 133 823 invånare (43 procent). Det är endast stöd till Leader som bidrar till indikatorn.

Det finns just nu beviljade stödärenden som bidrar till R.41 som kan ge ytterligare 172 000 invånare. Några av dessa ansökningar kommer inte kunna räknas med på grund av justeringar för dubbelräkning. Flertalet åtgärder beslutades tidigare i år för att öka måluppfyllelsen för denna indikator, bland annat har handläggande enheter utifrån en prioriteringslista prioriterat delutbetalningar som bidrar till indikatorn R.41 istället för att gå i kronologisk ordning. Jämfört med föregående datauttag i februari kan vi se att prioriteringen har gett effekt. Utfallet för målvärdet har ökat från 23 procent till 43 procent. Listan kommer att uppdateras under våren. I nuläget innebär det att vi ser ut att klara delmålet på 65 procent för räkenskapsår 2025. För att säkerställa att vi når målet behöver dock stödmottagare fortsätta att skicka in ansökan om utbetalning.

Uppföljning av resterande resultatindikatorer återfinns i bilaga 5.

3 Handläggningstider strategisk plan

Handläggningstider beräknas genom att räkna fram antalet dagar som gått från att sökande har skickat in en ansökan där statusen uppgår till handläggning pågående fram till dess att ett beslut i ärendet har fattats. Det finns både förordningsstyrda krav samt interna mål att förhålla sig till.

3.1 Handläggningsläget för areal- och djurbaserade stöd och ersättningar

Inlämningen av årets ansökan, SAM ansökan 2025, har löpt på bra. Totalt har 53 792 ansökningar kommit in senast 10 april 2025, som var sista ansökningssdag. Efter det har ytterligare 644 ansökningar skickats in, som kommer få förseningsavdrag. Totalt har drygt 200 000 ansökningar om utbetalning i olika ersättningar skickats in via SAM-internet 2025.

Arbetet med att avsluta kvarvarande ärenden från stödår 2024 följer plan och den stora mängden, cirka 99 procent, ärenden är beslutade. Även arbetet med att starta upp 2025 års fältkontroller har fungerat väl samt att arbetet med den digitala markuppföljningen löper på enligt plan med bland annat arbete för att följa upp kompensationsstödet samt förbättra kvaliteten och hela flödet kring den digitala markuppföljningen.

3.2 Handläggningstider för projekt- och investeringsstöd

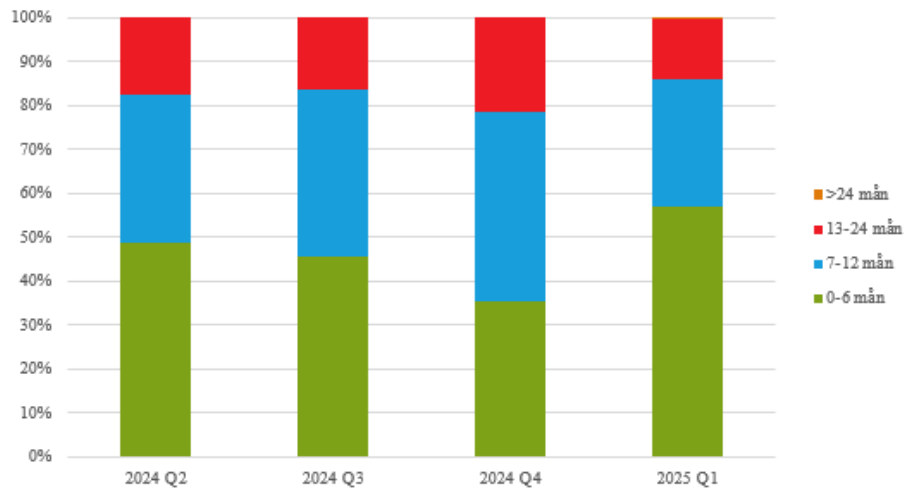
- Förbättrade handläggningstider av ansökan om stöd inom strategisk plan – fortsatt risk för ökning under hanteringen av dubbla programperioder
- Hög måluppfyllelse för hantering av utbetalningsansökningar inom strategisk plan trots hantering av landsbygdsprogrammet
- Effektiviseringsuppdrag i form av Projekt POI och automatisering av beslutsbrev pågår

Handläggningstiderna för ansökan om stöd inom projekt- och investeringsstöden var relativt jämna under 2024, för att sedan förbättras något under första kvartalet 2025. Programmet som helhet klarar inte målsättningen på beslut inom utsatt tid men medianhandläggningstiden är nu under 6 månader.

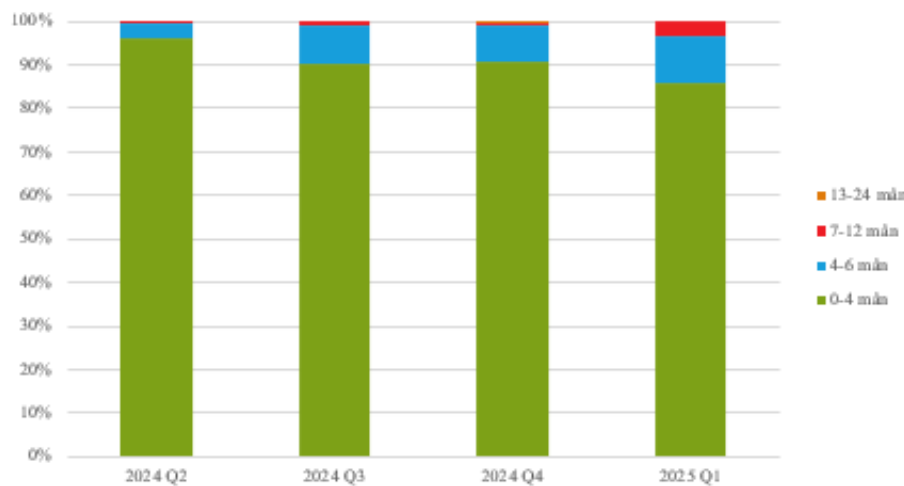
För ansökan om utbetalning är söktrycket inom strategisk plan fortsatt relativt lågt och de ärenden som kommer in hanteras till största del inom den målsatta tiden på 4 månader⁴. Måluppfyllelsen har försämrats något med anledning av prioriteringen

⁴ Ett internt mål fastställt tillsammans med övriga handläggande myndigheter genom SUSS (Styrning och UppföljningsSystem i Samverkan).

av att avsluta landsbygdsprogrammet.

Figur 6 Handläggningstid ansökan om stöd

Figur 7 Handläggningstid ansökan om utbetalning

Under det första kvartalet 2025 har ett projekt för att effektivisera handläggningen inletts. Hittills visar det på möjlighet till effektivisering genom bättre systemstöd i handläggningen samt att det finns potential i att se över hur ansvaren är organiserade. Det pågår även ett effektiviseringsarbete med att förbättra hanteringen av beslutsbrev inom projekt- och investeringsstöden.

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 1 Budgetutnyttjandet av strategiska planen 2023–2027. Data per 1 maj 2025.

Fond kod	Åtgärd kod	Åtgärd	Programbudget SEK	Totalt beviljat stöd	Totalt beviljat stöd i förhållande till programbudget, %	Faktiskt utbetalt (exkl förskott)	Utbetalt stödbelopp i förhållande till programbudget, %	Inkomna ansökningar som inte fått beslut än
EGFJ	31.1	Ersättning för ekologisk produktion	3 446 250 545	1 391 291 566	40%	1 391 177 479	40%	
EGFJ	31.2	Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	1 747 400 000	673 624 887	39%	673 630 016	39%	
EGFJ	31.3	Ersättning för precisionsjordbruk - planering	1 600 000 000	815 399 795	51%	815 213 398	51%	
EGFJ	31.4	Ersättning för blommande åker och fältkant	120 619 455	0	0%	0	0%	
EGFJ	21.1	Grundläggande inkomststöd/ Gårdsstöd	20 701 377 615	9 397 301 515	45%	9 396 475 865	45%	
EGFJ	30.1	Stöd till unga jordbrukare	1 012 327 249	530 105 757	52%	501 669 417	50%	
EGFJ	29.1	Omfördelningsstöd	1 745 534 654	792 675 488	45%	792 582 365	45%	
EGFJ	32.1	Nötkreatursstöd	4 537 183 553	1 949 947 036	43%	1 949 806 587	43%	
EGFJ	47.1	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt - produktionsplanering	324 000 000	118 192 126	36%	0	0%	
EGFJ	55.1	Stöd till biodlingssektorn	31 323 600	14 085 682	45%	9 931 341	32%	6 727 315
EGFJ	55.2	Stöd till biodlingssektorn	5 085 000	416 927	8%	416 927	8%	3 395 662
EGFJ	55.3	Stöd till biodlingssektorn	2 745 900	1 057 518	39%	647 718	24%	823 750
EGFJ	55.4	Stöd till biodlingssektorn	8 542 800	1 340 604	16%	461 639	5%	5 542 720
EGFJ	55.5	Stöd till biodlingssektorn	7 322 400	6 996 161	96%	6 348 368	87%	6 244 003
EGFJ	55.6	Stöd till biodlingssektorn	4 835 327	878 574	18%	545 181	11%	487 491
EJFLU	75.1	Startstöd	159 961 189	91 350 000	57%	54 200 000	34%	66 750 000
EJFLU	73.1	Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft	3 222 218 171	1 086 221 252	34%	242 772 589	8%	910 785 694
EJFLU	73.2	Investeringsstöd för bevattningsdammar	169 958 761	11 791 658	7%	1 533 694	1%	2 300 217
EJFLU	73.3	Investeringsstöd för kalkfilterdiken	62 984 720	7 969 034	13%	2 508 330	4%	8 237 569
EJFLU	73.4	Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder	427 000 000	79 434 843	19%	23 626 447	6%	42 383 307
EJFLU	73.5	Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	154 970 899	37 817 385	24%	7 636 835	5%	28 370 789

Finansieras av
Europeiska unionen

Fond kod	Åtgärd kod	Åtgärd	Programbudget SEK	Totalt beviljat stöd	Totalt beviljat stöd i förhållande till programbudget, %	Faktiskt utbetalt (exkl förskott)	Utbetalt stödbelopp i förhållande till programbudget, %	Inkomna ansökningar som inte fått beslut än
EJFLU	73.6	Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	189 945 417	22 835 011	12%	3 006 449	2%	56 942 204
EJFLU	78.1	Stöd till kompetensutveckling	1 066 741 170	347 593 577	33%	4 993 781	0%	351 222 773
EJFLU	70.1	Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	5 952 000 000	2 263 996 659	38%	2 263 055 108	38%	
EJFLU	70.2	Djurvålfärdsersättning för får	262 500 000	92 518 246	35%	92 503 896	35%	
EJFLU	70.3	Djurvålfärdsersättning för kor	315 000 000	132 765 046	42%	132 522 977	42%	
EJFLU	70.4	Djurvålfärdsersättning för suggor	588 000 000	207 784 622	35%	207 784 622	35%	
EJFLU	70.5	Ersättning för fåbodar	98 620 000	38 580 282	39%	37 399 830	38%	
EJFLU	70.6	Ersättning för hotade husdjursraser	62 775 000	25 304 770	40%	25 249 040	40%	
EJFLU	70.7	Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	282 000 000	88 378 181	31%	88 329 969	31%	
EJFLU	70.8	Ersättning för skyddszoner och anpassade skyddszoner	233 500 000	48 206 267	21%	48 169 888	21%	
EJFLU	70.9	Stöd till lantrasföreningar	20 600 000	4 520 000	22%		0%	
EJFLU	71.1	Kompensationsstöd	7 500 000 000	2 967 650 295	40%	2 967 316 936	40%	
EJFLU	77.1	Stöd till samarbete	784 809 576	207 665 210	26%	15 640 734	2%	400 637 039
EJFLU	77.2	Innovationsstöd inom EIP-Agri	524 872 645	155 785 163	30%	27 815 569	5%	490 904 766
EJFLU	77.3	Stöd till Leader	1 715 000 000	586 409 889	34%	73 065 053	4%	674 874 400
TA	125.1	Tekniskt stöd	958 000 002	194 498 247	20%	194 498 247	20%	
Totalt			60 046 005 555	12 602 459 105	21%	11 014 158 709	18%	2 343 344 350

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 2 Resultatindikatorer som ingår i prestationsöversynen för Sveriges strategiska plan.

I bilaga 3 framgår vilka stödåtgärder som ingår i respektive indikator

Kod	Indikatornamn	Indikatorbeskrivning
R.1	Förbättrade resultat genom kunskap och innovation	Antal personer som får rådgivning, utbildning, kunskapsutbyte eller deltar i operativa grupper inom europeiska innovationspartnerskap
R.6	Omfördelning till mindre jordbruksföretag	Procent ytterligare direktstöd per hektar för stödberättigade jordbruk som är mindre än genomsnittet (jämfört med genomsnittet)
R.7	Ökat stöd till jordbruksföretag i områden med särskilda behov	Procent ytterligare stöd per hektar i områden med större behov (jämfört med genomsnittet)
R.9	Modernisering av jordbruksföretag	Andel jordbruk som får investeringsstöd för att omstruktureras och moderniseras, även för förbättrad resurseffektivitet
R.10	Bättre organiserade leveranskedjor	Andel jordbruk som deltar i producentgrupper, producentorganisationer, lokala marknader, korta leveranskedjecirklar och kvalitetssystem
R.14	Lagring av koldioxid i mark och biomassa	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden om att minska utsläpp eller bibehålla eller öka lagring av koldioxid
R.19	Förbättring och skydd av marker	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden gynnsamma för markvård för att förbättra markkvalitet och biota
R.21	Skydda vattenkvaliteten	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden för kvaliteten i vattenförekomster
R.22	Hållbar näringsämneshantering	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden med koppling till förbättrad hantering av näringsämnena
R.24	Hållbar och minskad användning av bekämpningsmedel	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda särskilda åtaganden som leder till hållbar användning av bekämpningsmedel för att minska risker med och effekter av bekämpningsmedel såsom läckage av bekämpningsmedel
R.29	Utveckling av ekologiskt jordbruk	Andel utnyttjad jordbruksareal som får stöd för ekologiskt jordbruk genom den gemensamma jordbrukspolitiken, med en uppdelning mellan bevarande och omställning
R.31	Bevara livsmiljöer och arter	Andel utnyttjad jordbruksareal under understödda åtaganden till stöd för bevarande eller återställande av biologisk mångfald
R.36	Generationsskiften	Antal unga jordbrukare som etablerar sig med stöd, med uppdelning efter kön
R.41	Sammanlänkning av landsbygden i Europa	Andel av befolkningen på landsbygden som får ta del av förbättrade tjänster och bättre infrastruktur genom stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken
R.43	Begränsning av antimikrobiella medel	Andel djurenheter som berörs av åtgärder för att begränsa användningen av antimikrobiella medel (förebygga/minska)
R.44	Förbättra djurs välbefinnande	Andel djurenheter som berörs av åtgärder som får stöd för att förbättra djurskyddet

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 3 Sammanställning över vilka stöd och ersättningar som ingår i de olika resultatindikatorerna för prestationsöversynen

Åtgärd	R.1	R.6	R.7	R.9	R.10	R.14	R.19	R.21	R.22	R.24	R.29	R.31	R.36	R.41	R.43	R.44
Grundläggande inkomststöd/gårdsstöd		X	X													
Omfördelningsstöd		X	X													
Stöd till unga jordbrukare		X	X										X			
Ersättning för precisionsjordbruk planering		X	X					X	X							
Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage		X	X			X	X	X	X							
Nötkreatursstöd		X	X													
Ersättning för ekologisk produktion		X	X			X	X	X		X	X	X				
Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement												X				
Ersättning för fåbodar												X				
Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner								X								
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar								X				X				
Kompensationsstöd			X													
Djurvålfärdersättning för får															X	X
Djurvålfärdersättning för mjölkkor															X	X
Djurvålfärdersättning för sugor															X	X
Stöd till kompetensutveckling	X															
Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft				X												
Investeringsstöd för bevattningsdammar				X												
Startstöd													X			
Innovationsstöd inom EIP-Agri	X															
Stöd till Leader														X		
Stöd till samarbete	X															
Stöd till producentorganisationer (PO) för frukt och grönsaker	X			X	X											

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 4 Sammanställning över vilka stöd och ersättningar som ingår i de resterande resultatindikatorerna, POI

Resultatindikator	Vilka stöd som ingår respektive resultatindikator
R.2	Stöd till kompetensutveckling
R.2	Innovationsstöd inom EIP- Agri
R.5	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.11	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.16	Investeringsstöd för bevattningsdammar
R.16	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.26	Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder
R.26	Investeringsstöd för kalkfilterdiken
R.26	Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft
R.26	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.27	Ersättning för hotade husdjursraser
R.27	Stöd till lantrasföreningar
R.27	Stöd till Leader
R.27	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.28	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.28	Stöd till kompetensutveckling
R.32	Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder
R.37	Stöd till unga jordbrukare
R.37	Startstöd
R.37	Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet
R.37	Stöd till Leader
R.38	Stöd till Leader
R.39	Stöd till producentorganisationer för frukt och grönt- produktionsplanering
R.39	Stöd till Leader
R.39	Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet
R.40	Stöd till Leader

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 5 Uppföljning av resterande resultatindikatorer för POI

Resultat-indikator	Indikator namn	Indikator enhet	Mål räkenskapsår 2025	Faktiskt resultat per 1 april 2025	Måluppfyllelse, %
R.2	Kopplingar mellan rådgivning och kunskapssystem	Antal rådgivare	190	53	28%
R.5	Riskhantering	Antal företag inom frukt och grönt	5	4	80%
R.11	Koncentration av utbudet	Andel av värdet av saluförd produktion	0,37	0,37	100%
R.16 ⁵	Klimatrelaterade investeringar	Andel av lantbrukare	63	4	6%
R.26 ⁵	Investeringar i naturresurser	Andel av lantbrukare	205	34	17%
R.27	Miljö- eller klimatrelaterad prestation genom investeringar i landsbygdsområden	Antal ärenden	1 240	909	73%
R.28	Miljö- eller klimatprestation genom kunskap och innovation	Antal personer	6 320	5 545	88%
R.32 ⁵	Investeringar kopplade till biologisk mångfald	Andel av lantbrukare (%)	41	30	73%
R.37	Tillväxt och sysselsättning i landsbygdsområden	Nya jobb	1 920	1 657	86%
R.38	LEADER-täckning	Procent av landsbygdsbefolkningen täcks av leaderstrategier	4 351 738	4 449 765	102%
R.39	Utveckla ekonomin på landsbygden	Antal företag verksamma på landsbygden	270	58	21%
R.40	Smart omställning av ekonomin på landsbygden	Antal understödda strategier	59	5	8%

Finansieras av
Europeiska unionen

Bilaga 6 Areal- och djurbaserade ersättningar

Översikt – ansökta uppgifter jämfört med planerat målvärde

Prognoserna för areal- och djurbaserade ersättningar bygger på ersättningsberättigande uppgifter per den 11 november 2024 (stödår 2024) och kan ändras fram till utbetalning.

Tabell 5 Ansökta uppgifter för stödår 2024 (räkenskapsår 2025) jämfört med planerat målvärde.

Åtgärd namn	Enhetsbelopp namn	Planerat målvärde	Ansökta hektar/ djurenheter/djur	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Grundläggande inkomststöd/ Gårdsstöd	Grundläggande inkomststöd/ Gårdsstöd	2 903 000	2 899 199	100%	54 170
Omfördelningsstöd	Omfördelningsstöd	2 227 806	2 118 803	95%	54 170
Stöd till unga jordbrukare	Stöd till unga jordbrukare	180 000	237 913	132%	3 461
Ersättning för ekologisk produktion	Spannmål	186 600	123 236	66%	2 861
Ersättning för ekologisk produktion	Frukt och bär	600	640	107%	192
Ersättning för ekologisk produktion	Potatis	3 700	2 405	65%	431
Ersättning för ekologisk produktion	Djur åkermark	219 800	177 416	81%	-
Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	Mellangröda för kolinlagring	77 000	65 374	85%	1 947
Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	Fånggröda för minskat kväveläckage	109 000	80 408	74%	2 435
Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage	Vårbearbetning för minskat kväveläckage	78 000	123 706	159%	4 546
Ersättning för precisionsjordbruk planering	Precisionsjordbruk planering	1 200 000	1 008 896	84%	6 485
Nötkreatursstöd	Nötkreatursstöd	1 420 000	1 413 484	100%	14 977
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Betesmarker och slätterängar med allmän skötsel	194 000	189 632	98%	22 741
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Betesmarker med särskild skötsel	160 500	156 032	97%	12 238
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Slätterängar med särskild skötsel	6 200	6 506	105%	1 485
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Alvarbete	26 700	26 306	99%	308
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Gräsfattiga marker	2 000	1 791	90%	525
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Mosaikbete	5 000	6 385	128%	386
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Skogsbete	12 400	13 602	110%	1 285
Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Efterbete	2 500	2 970	119%	688

Finansieras av
Europeiska unionen

Åtgärd namn	Enhetsbelopp namn	Planerat målvärde	Ansökta hektar/ djurenheter/djur	Mål- uppfyllelse	Antal sökande
Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	Manuell slåtter	1 300	1 437	111%	773
Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	Höhantering	800	2 932	367%	766
Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	Svårtillgängliga platser	10 500	12 322	117%	317
Ersättning för fåbodar	Fåbodar	15 100	15 534	103%	185
Ersättning för fåbodar	Komplement särskild skötsel	260	222	86%	36
Ersättning för fåbodar	Fåbod i bruk	1 290	1 332	103%	186
Ersättning för fåbodar	Kompletterande fåbod	24	24	100%	4
Djurvälfärdsersättning för får	Djurvälfärdsersättning för får	30 000	26 325	88%	1 933
Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	210 000	226 016	108%	2 023
Djurvälfärdsersättning för sugor	Djurvälfärdsersättning för sugor	56 000	49 357	88%	302
Ersättning för hotade husdjursraser	Får och getter	3 000	3 650	122%	819
Ersättning för hotade husdjursraser	Nötkreatur	3 400	4 288	126%	527
Ersättning för hotade husdjursraser	Svin	100	176	176%	108
Ersättning för hotade husdjursraser	Fjäderfä	1 150	506	44%	427
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker skötselersättning	8 400	5 659	67%	1 202
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker markersättning	1 700	1 266	74%	330
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker markersättning GSS	1 020	344	34%	92
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker MIVA skötselersättning	1 600	4 339	271%	919
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker MIVA markersättning	400	887	222%	309
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker MIVA markersättning GSS	240	203	84%	88
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker LMIVA skötselersättning	1 500	1 385	92%	347
Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Våtmarker LMIVA tilläggsersättning	150	544	363%	103
Ersättning för skyddszoner och anpassade skyddszoner	Skyddszoner	9 900	7 502	76%	3 069
Ersättning för skyddszoner och anpassade skyddszoner	Anpassade skyddszoner	1 500	210	14%	125
Kompensationsstöd	Bergsområden	258 000	235 540	91%	5 546
Kompensationsstöd	Områden med naturliga begränsningar	800 000	820 960	103%	13 933
Kompensationsstöd	Områden med särskilda begränsningar	17 000	20 349	120%	644

Finansieras av
Europeiska unionen

Stöd och ersättningar för ansökta uppgifter i förhållande till målvärden

Ansökta uppgifter från april 2025 kan komma att justeras senare i höst när utbetalningarna genomförs.

Gårdsstöd

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, gårdsstöd.

Gårdsstöd	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Ansökt april 2025	2 895 000	2 900 060	100%	52 978
Ansökt april 2024	2 903 000	(2 902 348)	(100%)	(53 828)
Resultat 2024	2 903 000	(2 897 078)	(100%)	(54 147)

Måluppfyllelsen är 100 procent vilket stämmer överens med förväntningarna eftersom stödet spelar stor roll för företagarnas lönsamhet.

Omfördelningsstöd

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, omfördelningsstöd.

Omfördelningsstöd	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Ansökt april 2025	2 221 806	2 092 552	94%	52 978
Ansökt april 2024	2 227 806	(2 119 967)	(95%)	(53 828)
Resultat 2024	2 227 806	(2 117 443)	(95%)	(54 147)

Omfördelningsstödet fördelas automatiskt på de första 150 hektaren av gårdsstödet. Eftersom målvärdet inte är uppnått innebär det att målvärdet är för högt. Detta kan bero på att fler gårdar är större än 150 hektar än beräknat beroende på strukturomvandlingen som skett sedan beräkningen gjordes. På grund av en pågående strukturutveckling bör arealen som får omfördelningsstöd minska något över tid. Omfördelningsstödet storlek torde inte leda till att denna utveckling bromsas upp.

Finansieras av
Europeiska unionen

Stöd till unga jordbrukare

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, stöd till unga jordbrukare.

Stöd till unga jordbrukare	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Ansökt april 2025	180 000	244 406	136%	3 325
Ansökt april 2024		(238 801)	(133%)	(3 433)
Resultat 2024		(237 324)	(132%)	(3 462)

Den höjda arealgränsen från och med 2023 kan vara faktor till den ökande anslutna arealen. Ändrade krav när det gäller startstödet kan också spela in.

Ersättning för blommande åker och fältkant

Ansökta uppgifter april 2025 jämfört med planerat målvärde, ersättning för blommande åker och fältkant.

Ersättning för blommande åker och fältkant	Planerat målvärde	Hektar	Måluppfyllelse	Antal sökande
Blom i kompområde, landskapselement	240	143	59%	332
Blom i kompområde, icke-produktiv areal	2 400	1 851	77%	418
Blom utanför kompområde utanför GSS, landskapselement	280	430	154%	810
Blom utanför kompområde utanför GSS, icke-produktiv areal	4 520	6 840	151%	1 244
Blom utanför kompområde i GSS, landskapselement	240	276	115%	498
Blom utanför kompområde i GSS, icke-produktiv areal	1 120	5 054	451%	749

Ersättningen är ny från och med 2025. Totalt omfattar ansökningarna 14 594 hektar, dvs. 166 procent av det totala målvärdet.

Ersättning för precisionsjordbruk planering

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för precisionsjordbruk planering.

Precisionsjordbruk planering	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Ansökt april 2025	1 300 000	1 252 093	96%	8 113
Ansökt april 2024	1 200 000	1 014 964	85%	6 506
Resultat 2024	1 200 000	(1 008 714)	(84%)	(6 480)

Ansökt areal har ökat med 237 000 ha och antal sökande har ökat med 1 600. Måluppfyllelsen har ökat till 96 procent.

År 2025 utökades området där ersättningen går att söka till hela landet. Av den areal som har tillkommit 2025 är i storleksordningen 83 000 ha (35 procent) i det nytillkomna

Finansieras av
Europeiska unionen

området och 154 000 hektar (65 procent) i det tidigare gällande området. Det tillkom en mindre areal i det nya området än vad vi räknade med men istället ökade ansökt areal i det nitratkänsliga området. Ansökt areal har ökat procentuellt i flertalet av slättbygds länen dock inte i Skåne län. Det beror förmodligen på att en stor areal inom ersättningen redan finns i Skåne län (nästan 30 procent av den totalt ansökta arealen).

Det är fortfarande en hög medelareal per ansökan på 154 hektar per ansökan. Medelarealen har sjunkit från 156 hektar under 2024 vilket bör bero på att det är län med arealmässigt mindre gårdar som har tillkommit i området för ersättningen.

Nötkreatursstöd

Antalet nötkreatur har varit stabilt (något minskande för varje år) men 2025 har inletts med kraftigt minskad produktion av nötkött, den totala slaktvikten var nästan 10 procent lägre i januari 2025 än samma månad 2024. Den största orsaken till minskad slakt i januari är att antalet kor och kvigor som föder nya kalvar minskat kraftigt de senaste åren. Det finns alltså färre nötkreatur som kan skickas till slakt, såväl moderdjur som avkommor efter dessa.

Jordbruksverkets senaste räkning av nötkreatur från december 2024 visar att antalet minskat med 2,5 procent mellan 2023 och 2024. Minskningen är som störst för dikor med 3,7 procent, vilket motsvarar 7 000 djur, medan antalet mjölkkor minskat med 5 000 djur och antalet kalvar minskat med 14 200 djur. Enligt statistik från CDB (nötkreatursregistret) föddes nästan 20 000 färre kalvar under 2024 jämfört med 2023.

Antalet semineringar av mjölkkor sjönk under första halvåret 2024 men ökade sedan igen under andra halvåret. Under inledningen av 2025 har dock antalet semineringar åter vänt neråt.

Antalet födda klavar var omkring 3 000 färre under de första två månaderna 2025 än under samma period 2024.

Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement.

Ersättning för skötsel av betesmarker och slätterängar, inklusive komplement	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Betesmarker och slätterängar med allmänna värden – ansökt april 2025	194 000	191 630	99%	
Ansökt april 2024		(188 424)	(97%)	(22 120)
Resultat 2024		(192 045)	(99%)	(22 830)

Finansieras av
Europeiska unionen

Ersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar, inklusive komplement	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Betesmarker med särskilda värden – ansökt april 2025	162 000	155 524	96%	
Ansökt april 2024	160 500	(159 132)	(99%)	(12 120)
Resultat 2024	160 500	(154 691)	(96%)	(12 161)
Slåtterängar med särskilda värden – ansökt april 2025	6 700	6 363	97%	
Ansökt april 2024	6 200	(6 556)	(106%)	(1 432)
Resultat 2024	6 200	(6 484)	(105%)	(1 455)
Alvarbete – ansökt april 2025	26 500	26 311	99%	
Ansökt april 2024	26 700	(25 946)	(97%)	(296)
Resultat 2024	26 700	(26 345)	(99%)	(309)
Gräsfattiga marker – ansökt april 2025	2 000	1 976	99%	
Ansökt april 2024	2 000	(1 757)	(88%)	(529)
Resultat 2024	2 000	(1 790)	(90%)	(478)
Mosaikbete – ansökt april 2025	4 900	6 716	137%	
Ansökt april 2024	5 000	(6 199)	(124%)	(353)
Resultat 2024	5 000	(6 301)	(126%)	(386)
Skogsbete – ansökt april 2025	12 300	15 732	128%	
Ansökt april 2024	12 400	(14 293)	(115%)	(1 143)
Resultat 2024	12 400	(13 474)	(109%)	(1 263)
Efterbete – ansökt april 2025	2 500	3 070	123%	
Ansökt april 2024		(3 054)	(122%)	(662)
Resultat 2024		(2 948)	(118%)	(678)
Höhantering – ansökt april 2025	800	2 878	360%	
Ansökt april 2024		(2 980)	(373%)	(730)
Resultat 2024		(2 963)	(370%)	(758)
Manuell slåtter – ansökt april 2025	1 300	1 626	125%	
Ansökt april 2024		(1 567)	(121%)	(721)
Resultat 2024		(1 425)	(110%)	(765)
Svårtillgängliga platser – ansökt april 2025	10 500	13 234	126%	
Ansökt april 2024		(12 173)	(116%)	(275)
Resultat 2024		(12 373)	(118%)	(298)

Miljöersättningen består av sju markklasser och fyra komplement.

Markklasser

Utfallet för varje markklass är i linje med målvärdet, men varierar mellan 96 och 137 procent.

Målvärdet för markklassernas summerade areal är 408 400 hektar för 2025. Den ansökta arealen är 404 252 hektar, dvs. 99 procent av målarealen.

Skogsbete har en ansökt areal som är ca 2 300 hektar högre än resultatet för 2024. Det är inte sannolikt att all den arealen godkänns för 2025, då den ansökta arealen 2024 var högre än resultatet. Ajourhållningen informerar också om att en del tidigare godkänt skogsbete nu underkänns då de inte ryms inom definitionen.

Komplement

Den totala arealen sökta komplement är 20 808 hektar, dvs. 138 procent av målvärdet som är 15 100 hektar. Sett till respektive komplement når samtliga sina målvärden med råge, men varierar mellan 123 och 360 procent.

Höhantering är det komplement som har betydligt högre ansökt areal jämfört med målareal. Den främsta anledningen till det är att målvärdet beräknades felaktigt. I samband med att myrslåtterängar inte längre skulle vara stödberättigande i CAP gjorde vi antagandet att all areal myrslåtteräng hade komplement för höhantering. Så var inte fallet. Ansökt areal höhantering under 2021 var 8 300 hektar, varav 6 000 hektar i Norrbotten där merparten av myrslåtterängarna fanns. Målvärdet borde således ha satts till 2 300 hektar, dvs. den areal som fanns i övriga län.

Att utfallet i dag är högre än 2 300 hektar kan bero på att lantbrukarna får bestämma metod för höhantering (tidigare beslutade länsstyrelsen om metod i åtagandeplanen). Höhantering är också det enhetsbelopp som har högst ersättningsnivå i förhållande till kalkylnivå (95 procent), vilket kan vara en del av förklaringen till det höga intresset.

Ersättning för fäbodar

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för fäbodar.

Ersättning för fäbodar	Planerat målvärde	Hektar	Måluppfyllelse	Antal sökande
Fäbodbete – ansökt april 2025	15 100	15 797	105%	196
Ansökt april 2024		(15 708)	(104%)	(185)
Resultat 2024		(15 797)	(105%)	(196)
Komplement särskild skötsel – ansökt april 2025	260	207	80%	34
Ansökt april 2024		(222)	(86%)	(36)
Resultat 2024		(207)	(80%)	(34)
Fäbod i bruk – ansökt april 2025	1 290	1 266	98%	191
Ansökt april 2024		(1 356)	(105%)	(186)
Resultat 2024		(1 266)	(98%)	(191)
Kompletterande fäbod – ansökt april 2025	24	18	75%	3
Ansökt april 2024		(24)	(100%)	(4)
Resultat 2024		(18)	(75%)	(3)
Kompletterande fäbod – ansökt april 2025	24	18	75%	3
Ansökt april 2024		(24)	(100%)	(4)
Resultat 2024		(18)	(75%)	(3)

Finansieras av
Europeiska unionen

Miljöersättningen för fäbod består av fyra delar, fäbodbete, komplement särskild skötsel, fäbod i bruk och kompletterande fäbod med en måluppfyllelse som varierar mellan 75 och 105 procent. Summeras hela arealen i de fyra enhetsbeloppen är utfallet 104 procent.

För huvudfäbod i bruk är målvärdet 215 stycken (1 290 hektar delat med 6 hektar per fäbod). Utifrån underlaget i april 2025 är det 211 fäbodar i bruk som är ersättningsberättigade. Möjligen har enstaka fäbodbrukare missat sista ansökningsdag, vilket har hänt tidigare år.

Arealen fäbodbete godkänns först i samband med att länsstyrelsen beslutar om åtagande. Åtagandet baseras på antalet djur på fäboden. Det innebär att arealen kan förändras jämfört med ansökt areal.

Ansökt kompletterande fäbod är 75 procent av målvärdet. Det är alltså 3 kompletterande fäbodar i år jämfört med 4 året innan. Möjligen kan även detta bero på missad sista ansökningsdag.

Komplementet särskild skötsel uppfylls till 80 procent.

Djurvälfärdersättning för får, mjölkkor respektive sugor

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, djurvälfärdersättning för får, mjölkkor respektive sugor.

Enhetsbelopp namn	Planerat målvärde	Ansökta djurenheter	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Djurvälfärdersättning för får	30 000	26 052	87%	1 814
April 2024		(26 487)	(88%)	(1 933)
Resultat 2024		(24 667)	(82%)	(1 903)
Djurvälfärdersättning för mjölkkor	210 000	229 403	109%	1 997
April 2024		(226 563)	(108%)	(2 023)
Resultat 2024		(216 592)	(103%)	(2 015)
Djurvälfärdersättning för sugor	56 000	48 863	87%	295
April 2024		(48 630)	(87%)	(302)
Resultat 2024		(47 568)	(85%)	(305)

Djurvälfärdersättning för får

Ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde för får uppgår till 87 procent. Det är i linje med tidigare ansökningsnivå, ansökt i april 2024 var 88 procent. Det är emellertid en lägre måluppfyllelse än november 2023 då den uppgick till 95 procent. Den lägre måluppfyllelse kan bero på flera saker. Antalet får har minskat i Sverige det senaste åren. Detta kan bero på rovdjursangrepp eller rädslan för rovdjursangrepp. Vidare har antalet avslagna ansökningar varit hög under flera år då flera av de sökande inte uppfyller villkoren för ersättningen.

Finansieras av
Europeiska unionen

Policyansvarig har tagit en kontakt med Svenska Fåravelsförbundet för att diskutera det lägre söktrycket och höra sig för om de har ytterligare någon teori och om de kan ha förslag på åtgärder för att öka antalet ansökningar till kommande år.

Djurvälfärdsersättning för mjölkkor

Ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde ligger på 109 procent.

Djurvälfärdsersättning för suggor

Ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde ligger på 87 procent. Det är i linje med tidigare ansökningsnivå, ansökt i april 2024 var också 87 procent. Det är emellertid en lägre måluppfyllelse än november 2023 då den uppgick till 92 procent.

Policyansvarig har tagit en kontakt med Gård & Djurhälsan för att diskutera det lägre söktrycket för att höra om de har ytterligare någon teori och om de kan ha förslag på åtgärder för att öka antalet ansökningar till kommande år.

Ersättning för hotade husdjursraser

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för hotade husdjursraser.

Ersättning för hotade husdjursraser	Planerat målvärde	Djur-enheter/ Insatser	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Får och getter – ansökt april 2025	3 000	3 723	124%	865
Ansökt april 2024		(3 564)	(119%)	(819)
Resultat 2024		(3 173)	(16%)	(796)
Nötkreatur – ansökt april 2025	3 400	4 125	121%	579
Ansökt april 2024		(3 868)	(114%)	(527)
Resultat 2024		(3 655)	(108%)	(510)
Svin – ansökt april 2025	100	153	153%	95
Ansökt april 2024		(172)	(172%)	(108)
Resultat 2024		(110)	(110%)	(107)
Fjäderfä – ansökt april 2025	1 200	530	44%	459
Ansökt april 2024	1 150	(492)	(43%)	(427)
Resultat 2024	1 150	(452)	(39%)	(431)

Får och get: ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde uppgår till 124 procent av målvärdet. Det är något högre än ansökt i april 2024 då ansökta djurenheter uppgick till 119 procent.

Nötkreatur: ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde uppgår till 121 procent av målvärdet. Det är något högre än ansökt i april 2024 då ansökta djurenheter uppgick till 114 procent.

Finansieras av
Europeiska unionen

Svin: ansökta djurenheter i relation till planerat målvärde överskrider kraftigt målvärdet och uppgår till 153 procent. Detta beror troligtvis på att det uppsatta målvärdet för svin har blivit felaktigt. När målen sattes var utgångsläget historiska data. För exempelvis 2022 godkändes 171 djurenheter för utbetalning. Målvärdet borde därför vara närmare 200, vilket då även skulle stämma bättre med antalet ansöka djurenheter för 2025.

Fjäderfä: För fjäderfä syns en fortsatt låg måluppfyllelse på 44 procent. I planändring 4 föreslås att ersättningsnivån höjs från 1 000 till 2 000 kronor per genbank. Det kan vara så att höjningen inte har hunnit ge effekt på ansökningar 2025 utan kan ge större utslag med fler sökande kommande 2026 och 2027.

Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för skötsel av våtmarker och dammar.

Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Våtmarker skötselersättning – ansökt april 2025	10 100	5 540	55%	1 165
Ansökt april 2024	8 400	(5 186)	(62%)	1 224
Resultat 2024	8 400	(5 540)	(66%)	(1 165)
Våtmarker markersättning – ansökt april 2025	2 325	1 399	60%	373
Ansökt april 2024	1 70	(742)	(44%)	194
Resultat 2024	1 700	(1 399)	(82%)	(373)
Våtmarker markersättning GSS – ansökt april 2025	1 395	440	32%	116
Ansökt april 2024	1 020	(200)	(20%)	53
Resultat 2024	1 020	(440)	(43%)	(116)
Våtmarker MIVA skötselersättning – ansökt april 2025	800	3 568	446%	901
Ansökt april 2024	1 600	(4 383)	(274%)	941
Resultat 2024	1 600	(3 568)	(223%)	(901)
Våtmarker MIVA markersättning – ansökt april 2025	200	821	411%	309
Ansökt april 2024	400	(922)	(231%)	318
Resultat 2024	400	(821)	(205%)	(309)
Våtmarker MIVA markersättning GSS – ansökt april 2025	120	169	141%	84
Ansökt april 2024	240	(203)	(85%)	90
Resultat 2024	240	(169)	(70%)	(84)
Våtmarker LMIVA skötselersättning – ansökt april 2025	1 100	1 455	132%	381
Ansökt april 2024	1 500	(763)	(51%)	138
Resultat 2024	1 500	(1 455)	(97%)	(381)

Finansieras av
Europeiska unionen

Ersättning för skötsel av våtmarker och dammar	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Våtmarker LMIVA tilläggsersättning – ansökt april 2025	110	561	510%	112
Ansökt april 2024	150	(170)	(114%)	32
Resultat 2024	150	(561)	(374%)	(112)
Totalt skötselersättning – ansökt april 2025	12 000	10 563	92%	2 447
Ansökt april 2024	11 500	(10 331)	(90%)	(2 990)
Resultat 2024	11 500	(10 563)	(92%)	(2 447)

Måluppfyllelsen för skötselersättningen för samtliga enhetsbelopp är 92 procent. Uppgifterna bygger på ersättningsberättigade arealer för 2024 och inte på ansökta arealer för 2025.

Kompensationsstöd

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, kompensationsstöd.

Kompensationsstöd	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Bergsområden – ansökt april 2025	258 000	235 540	91%	5 546
Ansökt april 2024		(236 681)	(92%)	(5 546)
Resultat 2024		(235 289)	(92%)	(5 585)
Områden med naturliga begränsningar – ansökt april 2025	800 000	820 960	103%	13 933
Ansökt april 2024		(826 222)	(103%)	(13 933)
Resultat 2024		(820 068)	(103%)	(13 932)
Områden med särskilda begränsningar – ansökt april 2025	17 000	20 349	120%	644
Ansökt april 2024		(20 344)	(120%)	(644)
Resultat 2024		(20 285)	(119%)	(640)

För kompensationsstödet är måluppfyllelsen för 2025 mycket nära den för föregående år. Områden med naturliga begränsningar är i linje med måluppfyllelsen medan områden med särskilda är något över. Varför bergsområden ligger strax under målet kan förklaras med att det är glest mellan företagen i berörda områden samt att det saknas rekryteringsunderlag när verksamma lantbrukare väljer att sluta. Förutsättningarna i området gör också strukturrationaliseringar svåra vilket innebär att om mark upphör att brukas av ett företag är det inte säkert att marken plockas upp av ett annat.

Utöver dessa aspekter bidrar glesheten även till flera andra utmaningar, exempelvis tillgång till mejeri och slakteri samt kompetent arbetskraft och rådgivning. Det

nationella stödet till norra Sverige har stor betydelse i Bergsområden och är ytterligare ett verktyg som påverkar utvecklingen där.

Ersättning för ekologisk produktion

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för ekologisk produktion.

Ersättning för ekologisk produktion	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Spannmål och andra ettåriga grödor – ansökt april 2025	169 200	121 208	72%	2 698
Ansökt april 2024	186 600	(127 504)	(68%)	(2 909)
Resultat 2024	186 600	(123 100)	(66%)	(2 862)
Potatis, sockerbetor och grönsaker – ansökt april 2025	3 800	2 274	60%	388
Ansökt april 2024	3 700	(2 437)	(66%)	(429)
Resultat 2024	3 700	(2 404)	(65%)	(431)
Frukt-, nöt- och bärödling – ansökt april 2025	600	633	105%	178
Ansökt april 2024	600	(639)	(107%)	(191)
Resultat 2024	600	(639)	(107%)	(192)
Åkermark med djurtillägg – ansökt april 2025	223 500	186 342	83%	2 741
Ansökt april 2024	219 800	(186 121)	(85%)	-
Resultat 2024	216 100	(177 863)	(90%)	(2 754)

Vi ser en negativ avvikelse från målvärdena främst för ekologisk spannmål och potatis, med 18 respektive 40 procentenheter, men även ersättningen till åkermark med djurtillägg landar 17 procentenheter under målvärdet. Inom ekologisk frukt-, nöt- och bärödling överskrider ansökta arealer målvärdet med fem procentenheter.

Under de två första månaderna 2025 har den ekologiska mjölkproduktionen minskat med 9 procent, vilket är en fortsättning på en längre nedåtgående trend som endast kortvarigt brutits genom uppgångar. Merbetalningen för ekologisk mjölk jämfört med konventionell mjölk har de senaste åren motsvarat 13–14 procent i de månatliga mätningarna. Under 2023 sjönk merbetalningen till under 10 procent, för att åter stiga till 13–14 procent under 2024 och inledningen av 2025. Återgången är ett tecken på förbättrad balans mellan tillgång och efterfrågan. En lägre ekologisk mjölkproduktion drar också med sig minskad ekologisk växtodling. Enligt Jordbruksverkets statistik minskade den ekologiskt brukade jordbruksmarken för femte året i rad under 2024, till 495 700 hektar. Det är en minskning med 10 procent jämfört med 2023. Sedan toppåret 2019 har ekoarealen minskat med 19 procent och i relation till total svensk jordbruksmark utgjorde den 17 procent förra året.

Mellan 2017 och 2023 fanns två regeringsmål för den ekologiska marknadsutvecklingen; att andelen ekologisk jordbruksmark skulle öka till 30 procent och att andelen ekologiska livsmedel i offentlig sektor skulle öka till 60 procent till 2030. I regeringens budgetproposition för 2024 avskaffades de två nationella målen och inga mer medel för främjande anslogs, vilket betyder att Jordbruksverket sedan dess har haft begränsade resurser att finansiera projekt med syfte att främja ekologiska livsmedel i de senare leden i livsmedelskedjan.

Ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för mellangröda för kolinlagring, fånggröda och vårbearbetning för minskat kväveläckage.

Ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning	Planerat målvärde	Hektar	Mål-uppfyllelse	Antal sökande
Fånggröda för minskat kväveläckage – ansökt april 2025	131 000	86 618	66%	2 361
Ansökt april 2024	109 000	91 673	84%	2 591
Resultat 2024	109 000	(80 235)	(74%)	(2 434)
Mellangröda för kolinlagring – ansökt april 2025	100 000	113 419	113%	2 339
Ansökt april 2024	77 000	88 337	115%	2 146
Resultat 2024	77 000	(64 408)	(84%)	(1 943)
Vårbearbetning för minskat kväveläckage – ansökt april 2025	80 000	168 544	211%	4 732
Ansökt april 2024	78 000	153 478	197%	4 826
Resultat 2024	78 000	(122 437)	(157%)	(4 543)

Mellangröda för kolinlagring och fånggröda för minskat kväveläckage

Inför år 2025 tog man bort möjligheten att uppfylla kravet på miljöyta inom GAEC 8 genom att odla fång- och mellangröda. Vi antog då att arealen fång- och mellangröda skulle öka. Den totala ansökta arealen fång- och mellangröda har ökat med cirka 20 000 hektar mellan 2024 och 2025. Detta motsvarar emellertid inte helt den areal fång- och mellangröda som var anmäld som miljöyta inom GAEC 8 under 2024.

Under tidigare år har vi sett att lantbrukarna drar tillbaka en viss areal av sina ansökta arealer. Detta innebär att måluppfyllelsen kommer att sjunka. Hur stor areal det blir beror främst på förhållandena för att så mellangröda och fånggröda i augusti och förhållandena vid tidpunkten för sådd av höstsådda grödor.

Den ansökta arealen mellangröda har ökat med cirka 25 000 hektar jämfört med 2024 medan den ansökta arealen fånggröda minskat. Lantbrukarna verkar alltså välja att odla mellangröda hellre än fånggröda och ser fördelar med det trots att den planerade

Finansieras av
Europeiska unionen

ersättningsnivån för fånggröda är högre. I Uppsala, Västmanlands, Örebro och Östergötlands län odlas betydligt större arealer med mellangröda än med fånggröda och procentuellt sett har det skett stora ökningar av ansökt areal mellangröda från 2024 till 2025 i länen i de norra slättbygderna.

Den ansökta arealen fånggröda har minskat med 5 000 hektar jämfört med 2024. Arealen har minskat i samtliga län förutom Skåne och Kalmar. I Skåne finns cirka 40 procent av den totala ansökta arealen fånggröda.

Om man räknar på den totala ansökta arealen för fång- och mellangröda är måluppfyllelsen 87 procent. I målvärden för resultatindikatorer med koppling till dessa ersättningar summeras alltid den totala arealen för fång- och mellangröda.

Vårbearbetning för minskat kväveläckage

Ansökt areal för ersättningen för vårbearbetning är den största hittills under planperioden och måluppfyllelsen är 211 procent. Ansökt areal har ökat med 15 000 hektar (10 procent) från 2024 till 2025.

Lantbrukarna kommer förmodligen att dra tillbaka en viss ansökt areal med ersättningen för vårbearbetning. Förra året drogs 31 000 hektar tillbaka av ansökt areal. Även om en del areal dras tillbaka så kommer målvärdet att överstigas kraftigt.

Ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner

Ansökta uppgifter april 2025 (ansökta uppgifter april 2024 respektive resultat för 2024) jämfört med planerat målvärde, ersättning för skyddszoner mot vattenområden och anpassade skyddszoner.

Ersättning för skyddszoner och anpassade skyddszoner	Planerat målvärde	Hektar	Måluppfyllelse	Antal sökande
Skyddszoner mot vattenområden – ansökt april 2025	9 900	8 341	84%	3 265
Ansökt april 2024		(7 603)	(77%)	(3 046)
Resultat 2024		(7 579)	(77%)	(3 074)
Anpassade skyddszoner – ansökt april 2025	500	400	80%	139
Ansökt april 2024	1 500	(320)	(21%)	(135)
Resultat 2024	1 500	(221)	(15%)	(125)

Skyddszoner mot vattenområden

Ansökt areal har ökat med 738 hektar (10 procent) och måluppfyllelsen blir 84 procent. Det är en positiv utveckling som sker trots att blommande fältkanter, en ersättningsform som infördes 2025, kan konkurrera om samma arealer.

Finansieras av
Europeiska unionen

Det är tydligt att intresset för att anlägga skyddszoner är störst i de norra slättbygderna dvs. Södermanlands, Uppsala och Västmanlands län. Det beror sannolikt på att ersättningen bättre kan konkurrera med intäkterna för odling av spannmål i dessa områden än i Skåne och Hallands län.

I den kommande planändringen föreslås en höjning av ersättningsnivån från 2025, från 3 000 till 4 000 kronor per hektar.

Anpassade skyddszoner

Ansökt areal har ökat med 80 hektar (25 procent) jämfört med 2024. I den kommande planändringen föreslås en sänkning av målvärdena för anpassade skyddszoner vilket innebär att måluppfyllelsen 2025 blir 80 procent. Under 2024 sjönk arealen från ansökan till ersättningsberättigande areal med 100 hektar. Det troliga är att en liknande förändring kommer att ske även under 2025 och att måluppfyllelsen därför kommer att bli lägre än 80 procent.

Finansieras av
Europeiska unionen